

Sygn. akt VI Ka 424/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Elżbieta Kosecka - Sobczak
Sędziowie:	SO Irena Śmietana SO Irena Linkiewicz (spr.)
Protokolant	stażysta Kinga Opalka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Ryszarda Maziuka

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2013r.,

sprawy M. D.

oskarżonego z art. 207 § 1 kk i inne

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Elblągu

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 31 lipca 2013 r., sygn. akt II K 330/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że na poczet orzeczonej wobec oskarżonego M. D. w punkcie I wyroku kary ograniczenie wolności zalicza okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 22 lutego 2013r. do dnia 07 czerwca 2013r.;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. B.

- kwotę 614,88 zł brutto z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M. D. w urzędzie w postępowaniu przed Sądem I instancji;

- kwotę 516,60 zł brutto z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M. D. z urzędzie w postępowaniu odwoławczym;

IV. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 424/13

UZASADNIENIE

M. D. został oskarżony o to ,że w okresie od 12-22 lutego 2013 r. w E., znęcał się psychicznie nad swoją córką Partycją D. w ten sposób, że będąc zazwyczaj po wpływie alkoholu wszczynał awantury domowe , w trakcie których wyzywał ją słowami powszechnie uznanymi za obraźliwe , poniżał wyganiał z mieszkania , groził pozbawieniem życia , utrudniał korzystanie z komórki, w której przechowywany był opał, uniemożliwiając w ten sposób ogrzanie mieszkania i konieczność przebywania w zimnych pomieszczeniach, zakłócał spoczynek nocny, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu w okresie od 30.08.2011 r. – 02.06.2012 r. kary 1 roku pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 31.05.2008 r. sygn. akt XK 1448/08 za popełnienie przestępstwa z art.207§1 kk ,

to jest o popełnienie przestępstwa określonego w art.207§1 kk w zw. z art.64§1 kk.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 31 lipca 2013 r., sygn. akt IIK 330/13 oskarżony M. D. został uznany za winnego tego ,że w okresie czasu między 12 a 22 lutego 2013 r. znęcał się psychicznie nad swoją córką P. D. poprzez wyzywanie jej słowami wulgarnymi, poniżanie i groźenie pozbawieniem życia i wymeldowaniem z mieszkania, zakłócanie spoczynku nocnego , przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu w okresie od 30.08.2011 r. do 02.06.2012 r. kary 1 roku pozbawienia wolności , orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 31.05.2008 r. sygn. akt XK 1448/08, za popełnienie przestępstwa z art.207§1 kk , to jest występku z art.207§1 kk w zw. z art. 64§1 kk i za to na mocy art.207§1 kk w zw. z art. 34§1 i§2 kk w zw. z art.35§1 kk, przy zastosowaniu art.58§3 kk został skazany na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności połączonej z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym.

Na mocy art.63§1 kk na poczet orzeczonej w pkt. I wyroku kary zaliczono oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 22 lutego 2013 r. do dnia 20 maja 2013 r.

Wyrok zawiera także rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów sądowych od ponoszenia których zwolniono oskarżonego w całości.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Prokurator Rejonowy w Elblągu zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego M. D..

Skarżący wyrokowi temu zarzucił rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary 8 miesięcy ograniczenia wolności , połączonej z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, podczas gdy wnikliwa analiza podmiotowych i przedmiotowych elementów czynu jakiego dopuścił się oskarżony i którego popełnienie zostało mu przypisane, a w szczególności stopnia społecznej szkodliwości czynu, rodzaju naruszonego dobra, a także względ na cele wychowawcze i zapobiegawcze jakie kara powinna osiągnąć w stosunku do skazanego , w szczególności z uwagi na uprzednią karalność oskarżonego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, przemawiają za potrzebą orzeczenia bezwzględnej kary pozbawienia wolności.

Podnosząc niniejszy zarzut Prokurator Rejonowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie w stosunku do oskarżonego M. D. kary w wymiarze 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz utrzymanie w pozostałej części zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja Prokuratora Rejonowego w Elblągu jako niezasadna nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie zaznaczyć należy, że Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie w sposób wszechstronny , mając na uwadze wynikający z art. 2§2 kpk i art. 4 kpk obowiązek oparcia rozstrzygnięcia na prawdziwych ustaleniach faktycznych oraz badania i uwzględniania okoliczności przemawiających zarówno na korzyść , jak i na niekorzyść oskarżonego. Sąd I instancji ocenił bardzo wnikliwie zgromadzony materiał dowodowy ,a uczynił to zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów zawartej w art. 7 kpk. W oparciu o tę ocenę Sąd poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne

i wykazał w sposób nie budzący wątpliwości, że oskarżony M. D. dopuścił się czynu przypisanego mu zaskarżonym wyrokiem.

Powyższe uwagi pozwalają stwierdzić, że stanowisko Sądu I instancji, bardzo obszernie przedstawione w uzasadnieniu wyroku, pozostaje pod ochroną prawa procesowego. W uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia Sąd Rejonowy wskazał jakie fakty uznał za ustalone, na czym oparł poszczególne ustalenia, a następnie wyprowadził prawidłowe wnioski tak w zakresie winy oskarżonego, przyjętej kwalifikacji prawnej jak również rodzaju i wymiaru kary.

Sąd Rejonowy przypisując oskarżonemu M. D. popełnienie czynu z art. 207§1 kk w zw. z art. 64§1 kk na mocy art. 207§1 kk w zw. z art. 34§1 i 2 kk w zw. z art. 35§1 kk, przy zastosowaniu art. 58§3 kk, skazał go na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, połączonej z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym.

Przechodząc do rozważań w zakresie podniesionego w apelacji Prokuratora Rejonowego zarzutu zaznaczyć należy, że rażąca niewspółmierność kary o jakiej stanowi art. 438 pkt 4 kpk zachodzi wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można byłoby przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji, a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 kk oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego. Na gruncie cytowanego przepisu nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach wymiaru kary, ale o różnicę tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – rażąco niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się zaakceptować.

Rażąca niewspółmierność jest uchybieniem w zakresie konsekwencji prawnych czynu, a zatem realnie można o niej mówić wówczas, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych, wymierzonych za popełnione przestępstwo, nie odzwierciedla należyte stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie zapewnia celów kary. Ponadto orzeczonej karze może być uznana za niewspółmierną, gdy nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnionego czynu, jak i osobowości sprawcy.

W ocenie Sądu odwoławczego, kara wymierzona oskarżonemu przez Sąd I instancji nie jest karą rażąco niewspółmierną wskutek zastosowania art. 58§3 kk i orzeczenia kary ograniczenia wolności. Regulacja §3 art. 58 kk stanowi niejako uzupełnienie §1, przewidując możliwość rezygnacji z kary pozbawienia wolności nawet wtedy, gdy jest ona jedyną karą grożącą, za popełnienie danego czynu zabronionego. Sąd może w takim przypadku orzec zamiast kary pozbawienia wolności grzywnę lub ograniczenia wolności, przy czym możliwość ta dotyczy jedynie kary pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat.

Zgodnie z wyżej powołanym przepisem decyzja o ewentualnej zamianie kary pozbawienia wolności na inną należy do sądu. Przepis ten nie formułuje wprawdzie żadnych kryteriów, którymi miałby kierować się sąd, podejmując tę decyzję, jednakże wynikają one z art. 53 kk. Oznacza to, że zamiana jest możliwa tylko wówczas, gdy kara grzywny lub ograniczenia wolności jest karą adekwatną w świetle dyrektyw wymiaru kary.

Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku w części dotyczącej wymiaru kary wskazuje, iż Sąd Rejonowy wymierzając oskarżonemu M. D. karę 8 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 30 godzin w stosunku miesięcznym uczynił to kierując się wskazaniem zawartymi w art. 53 kk.

Do dyrektyw ogólnych wymiaru kary należą stopień społecznej szkodliwości, cele kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do skazanego. Społeczna szkodliwość nie stanowi sama w sobie okoliczności obciążającej przy wymiarze kary, ponieważ jest cechą ustawową przestępstwa, natomiast dla wymiaru kary ma znaczenie jej stopień. Przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości bierze się pod uwagę okoliczności wymienione w art. 115§2 kk, to jest między innymi: rodzaj i charakter naruszonego

dobra, rozmiar wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu jak również postać zamiaru, motywacja sprawcy.

Bezsprzecznie oskarżony M. D. dopuścił się przestępstwa umyślnego i to w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64§1 kk.

Za słuszne jednak należało uznać stanowisko Sądu Rejonowego, iż czyn przypisany M. D. cechuje się przeciętnym stopniem zawinienia. Nie sposób nie dostrzec, iż pomiędzy oskarżonym a pokrzywdzoną zaistniał konflikt, podłożem którego był fakt wspólnego zamieszkiwania konkubenta pokrzywdzonej i wynikłe na tym tle wzajemne roszczenia, w tym materialne. Jak zasadnie wskazał Sąd Rejonowy istotne znaczenie przy wyborze rodzaju i wymiaru kary miały przede wszystkim takie okoliczności jak bardzo krótki okres w którym oskarżony dopuścił się przypisanego mu czynu, sposób popełnienia czynu - polegający wyłącznie na znęcaniu się psychicznym. Podkreślić należy też w ślad za Sądem I instancji, iż zachowania oskarżonego (opisane w sentencji wyroku) wyłącznie nieznacznie przekraczały wymagane umowne minimum pozwalające zakwalifikować je jako znęcanie.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd Rejonowy przy wyborze rodzaju kary i jej wymiarze zważył także na sylwetkę oskarżonego.

Należy wskazać, że okoliczności osobopoznawcze mają znaczenie przy wymiarze kary, wszakże nie na tyle, by przeważać nad treścią materialną przestępstwa.

Dlatego też Sąd Rejonowy słusznie uznał, iż karą sprawiedliwą za popełniony występki będzie wymierzenie oskarżonemu, przy zastosowaniu art. 58§3 kk, kary ograniczenia wolności. Sąd odwoławczy w pełni przychylił się do stanowiska Sądu Rejonowego wyrażonego w uzasadnieniu wyroku, że w przypadku oskarżonego umożliwienie mu odbywania kary w warunkach wolnościowych, poprzez wykonywanie prac na cele społeczne stanowić będzie nieporównywalnie skuteczniejszą próbę wpojenia mu prawidłowych norm społecznych, wdrożenia do przestrzegania porządku prawnego niż ponowne osadzenie w warunkach izolacji więziennej.

W związku z powyższym brak było podstaw do uwzględnienia apelacji Prokuratora Rejonowego w Elblągu i uznanie, że kara wymierzona oskarżonemu M. D. jest karą rażąco niewspółmierną.

Zgodnie z treścią art. 433 §1 kpk Sąd odwoławczy zobligowany był do poczynienia prawidłowych ustaleń w zakresie zaliczenia oskarżonemu M. D. okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie na poczet orzeczonej kary ograniczenia wolności.

Z załączonej do akt sprawy dokumentacji, jak też z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, iż oskarżony M. D. był tymczasowo aresztowany w przedmiotowej sprawie w okresie od 22 lutego 2013 r. do 07 czerwca 2013 r.

Dlatego też Sąd Okręgowy na podstawie art. 437§1 kpk uznając apelację Prokuratora Rejonowego za bezzasadną zmienił zaskarżony wyrok wyłącznie w punkcie II, w ten sposób, że na poczet orzeczonej wobec oskarżonego M. D. w punkcie I wyroku kary ograniczenia wolności zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 22 lutego 2013 r. do dnia 07 czerwca 2013 r., a w pozostałym zakresie wyrok jako słuszny utrzymał w mocy.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M. D. z urzędu za I i II instancję orzeczono na podstawie art. 29 ust.1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r., Nr 123, poz. 1058 ze zm.) w zw. z § 14 ust.2 pkt 3 i 4 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1348 ze zm.)

Na podstawie art. 636§1 kpk kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciążono Skarb Państwa.